

Warszawa, 6 maja 2013 r.

Informacja nt.

Białej Księgi Obronności Chińskiej Republiki Ludowej

SYNTEZA

Zasadniczym przesłaniem koncepcji bezpieczeństwa opublikowanej w najnowszej Białej Księdze Obronności ChRL jest „potrzeba kreowania wzajemnego zaufania, równości i koordynacji w budowaniu wszechstronnego, wspólnego i kooperatywnego bezpieczeństwa”. Jednocześnie podkreśla się w niej, że Chiny będą budować potężne siły zbrojne, które mają być „współmierne do międzynarodowej pozycji Chin i potrzeby zapewnienia ich bezpieczeństwa oraz interesów rozwojowych”.

Biała Księga ma wydźwięk pokojowy. Chiny odżegnują się od dążenia do budowy pozycji światowego hegemonu. Zaprezentowanie po raz pierwszy jawnych danych dotyczących struktury i wielkości sił zbrojnych świadczyć może o dążeniu do większej przejrzystości. Niejasność może budzić sformułowanie zadania polegającego na „wygrywaniu lokalnych wojen w warunkach informatyzacji”; sugeruje ono, że takie wojny mogą być przez Chiny prowadzone.

Biała Księga jest interesująca przede wszystkim ze względu na zaprezentowanie struktury i wielkości sił zbrojnych oraz realizowanych przez nich zadań. Jest także interesująca jako jeden z przykładów sposobu przedstawienia problemów sił zbrojnych w tego typu dokumencie.

16 kwietnia 2013 r. Biuro Informacyjne Rady Państwa Chińskiej Republiki Ludowej opublikowało Białą Księgę Obronności „Zróżnicowane zaangażowanie Sił Zbrojnych Chin”. Dokument jest ósmą z kolei tego typu publikacją wydaną przez rząd chiński od 1998 roku.

Dokument, odwołuje się do nowych wyzwań i zagrożeń dla bezpieczeństwa czasu pokoju, po raz pierwszy ujawnia strukturę sił zbrojnych ChRL, ich główne zadania w zakresie powyższych wyzwań oraz sposób funkcjonowania.

Struktura dokumentu obejmuje pięć części:

1. Nowa sytuacja, nowe wyzwania i nowe misje.
2. Budowanie i rozwój sił zbrojnych Chin.
3. Obrona suwerenności państwa, bezpieczeństwa i integralności terytorialnej.
4. Wspieranie gospodarki narodowej i rozwoju społecznego.
5. Ochrona pokoju światowego i stabilności regionalnej.

Ad. 1. Nowa sytuacja, nowe wyzwania i nowe misje

Do głównych zagrożeń i wyzwań zalicza się:

- wzmacnianie sojuszy wojskowych przez „pewne państwo” oraz zwiększenie jego zaangażowania w regionie;
- działania Japonii mające na celu odzyskanie spornych wysp Diaoyu/Senkaku;
- tzw. 3 siły: terroryzm, separatyzm (szczególnie tajwański) i ekstremizm;
- klęski naturalne, wypadki i incydenty zagrażające zdrowiu publicznemu;
- rozwój technologii wojskowych przez mocarstwa i ich rywalizację o uzyskanie przewagi strategicznej w przestrzeni wirtualnej i kosmicznej.

Jako najważniejszy interes narodowy uznaje się ochronę suwerenności państwa, bezpieczeństwa i integralności terytorialnej oraz wspieranie pokojowego rozwoju kraju. Podkreśla się, że Chiny nigdy nie będą dążyć do hegemonii, ani zachowywać się w hegemonistyczny sposób, ani też angażować się w wojskową ekspansję. Stwierdza się, że „Chiny nie zaatakują póki nie zostaną zaatakowane; ale jeśli to nastąpi na pewno odpowiedzą kontratakiem”.

Ad. 2. Budowanie i rozwój chińskich sił zbrojnych

Siły Zbrojne Chin składają się z Chińskiej Armii Ludowo-Wyzwoleńczej, (ChAL-W), Chińskiej Ludowej Policji i milicji. ChAL-W składa się z mobilnych jednostek operacyjnych, jednostek ochrony granicy i wybrzeża oraz jednostek garnizonowych. Mobilne jednostki operacyjne ChAL-W dysponują obecnie ok. 850 tys. żołnierzy zgrupowanych w 18 korpusach i dodatkowych, samodzielnych jednostkach operacyjnych szczebla dywizji i brygady. Całość podlega pod 7 dowództw regionalnych.

Marynarka Wojenna ChAL-W dysponuje 235 tys. ludzi. Pod dowództwem marynarki znajdują się 3 floty. Pierwszy lotniskowiec wszedł do służby we wrześniu 2012 r.

Siły Powietrzne ChAL-W posiadają siedem dowództw, po jednym w każdym dowództwie regionalnym oraz dysponują 398 tys. żołnierzy. Dysponują także korpusem powietrzno-desantowym.

Wojska Rakietowe i Artyleria ChAL-W stanowią główny rdzeń strategicznego odstraszania ChRL. Składają się z jądrowych i konwencjonalnych sił raketowych oraz operacyjnych jednostek wsparcia. Są one wyposażone w rakiety balistyczne oraz rakiety manewrujące. Wojska raketowe odpowiedzialne są przede wszystkim za „powstrzymanie innych krajów przed użyciem broni jądrowej przeciwko Chinom oraz przeprowadzenie kontrataku za pomocą broni jądrowej oraz precyzyjnych uderzeń bronią konwencjonalną”.

W skład Chińskiej Ludowej Policji wchodzi siły bezpieczeństwa wewnętrznego oraz inne, wyspecjalizowane jednostki, których zadaniem jest ochrona kopalni złota, lasów, elektrowni wodnych, infrastruktury transportowej, strzeżenie bezpieczeństwa publicznego

w obszarach nadgranicznych, zwalczanie pożarów oraz ochrona fizyczna osób/mienia. W czasie wojny siły policyjne stanowią wsparcie operacji obronnych ChAL-W.

Milicja jest dodatkową organizacją zbrojną, złożoną z osób pracujących na co dzień w innych zawodach. Stanowi wsparcie dla sił ChAL-W, wykonując zadania pomocnicze w zakresie utrzymywania gotowości bojowej, porządku publicznego oraz udziału w operacjach zarządzania kryzysowego.

Ad. 3. Obrona suwerenności państwa, bezpieczeństwa oraz integralności terytorialnej

Siły Zbrojne Chin zapewniają ochronę granicy o długości: 22000 km - granica lądowa, 18000 km - granica morska oraz 14000 km - wokół wysp. Posiadają porozumienia o współpracy granicznej z 7 państwami oraz inne uregulowania formalne dot. rozmów i spotkań w sprawach granicznych z 12 państwami.

Ad. 4. Wspieranie gospodarki narodowej i rozwoju społecznego

Siły Zbrojne Chin realizują zadania w tym obszarze w następującym zakresie: wspierają kluczowe projekty infrastrukturalne; promują postęp w zakresie ekologii i ochrony środowiska; działają na rzecz poprawy sytuacji w biednych obszarach wiejskich (np. wydobycie wody, budowa dróg); podejmują działania badawcze, edukacyjne, kulturalne; uczestniczą w likwidacji skutków klęsk żywiołowych; zapewniają utrzymanie wewnętrznego porządku społecznego oraz ochronę interesów Chin w świecie („interesy w świecie stają się integralnym komponentem interesów narodowych Chin”).

Ad. 5. Ochrona pokoju światowego i stabilności regionalnej

Kontyngenty Sił Zbrojnych Chin uczestniczą w operacjach pokojowych od 1990 roku. W grudniu 2012 r. wielkość chińskiego personelu za granicą wynosiła 1842 żołnierzy. Od 2002 roku ChAL-W udzieliła pomocy 27 państwom dotkniętym różnego rodzaju nieszczęściami. Siły morskie Chin prowadzą monitorowanie morskich linii komunikacyjnych samodzielnie, a także wspólnie z siłami morskimi Rosji, Pakistanu i USA. Koordynują prowadzenie takich działań z Chinami i Japonią.

ChAL-W uczestniczy w ćwiczeniach z siłami zbrojnymi innych państw. Od 2002 roku odbyło się 28 wspólnych ćwiczeń i 34 szkolenia z 31 państwami.

Wnioski:

- Publikacja Białej Księgi Obronności ChRL jest wydarzeniem rutynowym. Po raz kolejny został potwierdzony pokojowy charakter sił zbrojnych. W publikacji wskazuje się, że sporne terytoria dotyczą tylko Japonii i Tajwanu. W rzeczywistości Chiny prowadzą spór graniczny z Indiami; z Japonią o Morze Wschodniochińskie; z Wietnamem, Malezją, Filipinami, Brunei i Tajwanem - o Morze Południowochińskie. Uważają Morze Południowochińskie jako życiowo ważny korytarz handlowy i bezpieczeństwa na wschód i południowy wschód Azji.

Wydarzenia lat 2010 – 2011 (incydenty na morzach, groźby pod adresem USA) podają w wątpliwość dotychczas deklarowaną strategię pokojowego rozwoju Chin.

- Dzięki utrzymującemu się od dłuższego czasu dwucyfrowemu poziomowi wydatków budżetowych na cele wojskowe, ChAL-W poddawana jest intensywnej modernizacji i rozbudowie. Postępująca rozbudowa arsenałów wojskowych wraz z ambicjami uzyskania statusu mocarstwa światowego, przy równoczesnym braku przejrzystości polityki wojskowej i obronnej, budzi poważne obawy państw regionu. Wydanie Białej Księgi przekazującej do publicznej wiadomości strukturę sił zbrojnych ChRL jest nowym działaniem chińskiej armii, mającym na celu poprawę transparentności, a w konsekwencji pozyskanie przychylności środowiska międzynarodowego. Publikacja jest interesująca przede wszystkim ze względu na zawartość merytoryczną. Może jednak także służyć jako jeden z przykładów sposobu przedstawienia problemów sił zbrojnych w tego typu dokumencie.

Oprac. Izabela Krawczyk/DAS